

RAPORT DE ACTIVITATE ARTLIT 2025

RAPORT DE ACTIVITATE ARTLIT _ 2025

În decursul anului 2025, componența ARTLIT „a atins suta”, intrând în cea de-a doua centurie: la final de an, lista membrilor a reunit 100 traducători literari activi.

Inițiativele și proiectele demarate în anii precedenți au continuat și în 2025 cu noi întâlniri din seria **#RaftulTraducătorului**, cu evenimente dedicate tinerilor traducători și studenților în cadrul parteneriatelor cu instituții din mediul universitar, cu dezbateri organizate la târgurile de carte, cu ateliere practice și discuții tematice. Aceștia li s-a adăugat debutul unei noi serii de **dialoguri online cu membrii ARTLIT, în care traducători polihistori sunt invitați să vorbească despre cum îmbină traducerea literară cu celelalte profesii pe care le practică**. Anul 2025 a marcat **participarea Asociației la prima ediție a Festivalului Drepturilor de Autor NOD de la Brașov**, precum și **luări de poziție** ale ARTLIT referitoare la aspecte fundamentale ale practicării profesiei, de la necesitatea asigurării transparenței în procesul editorial cu privire la utilizarea inteligenței artificiale, la relația cu ceilalți actori din domeniul editorial, și surse alternative de venit din exploatarea drepturilor de autor.

Printre cele mai importante acțiuni și evenimente organizate în 2025 s-au numărat:

- **5 februarie 2025** – Semnarea **parteneriatului între ARTLIT și Facultatea de Limbi și Literaturi Străine** (FLLS) a Universității din București. În baza colaborării semnate, studenții interesați de domeniul traducerii literare au ocazia de a participa la ateliere ținute de membri ARTLIT, prezentări și dezbateri pe diverse teme de interes, de la abordări ale meseriei, la bune practici, prevederile legii drepturilor de autor, drepturile și obligațiile asumate printr-un contract de traducere, aspecte practice privind desfășurarea activității, și până la modalități de perfecționare profesională și promovare, abordate prin prisma experienței unui traducător profesionist. Coordonator de proiect din partea ARTLIT: Elena Richard.
- **14 februarie 2025** – O nouă ediție **#Raftul traducătorului, dedicată limbilor nordice**. Invitați: Ivona Berceanu, Andreea Niță, Iulia Dromereschi, Irina Marinescu Bergmann și Georgiana Bozîntan. Moderatoare: Simina Popa.

Întâlnirea cu cele cinci traducătoare a avut loc la librăria Cărturești Verona și a fost transmisă live online, pe pagina de facebook a librăriilor Cărturești. Înregistrarea este disponibilă [aici](#). Un eveniment Cărturești, în parteneriat cu ARTLIT și Nordic Festival.

- **3 martie 2025** – COMUNICAT ARTLIT: [Utilizarea inteligenței artificiale în traduceri literare](#). În contextul creat de adoptarea *Regulamentului UE privind inteligența artificială* și având în vedere semnalarea practicilor de utilizare tacită a inteligenței artificiale în realizarea și publicarea traducerilor literare, ARTLIT s-a alăturat asociațiilor europene de autori și traducători care au solicitat reglementarea cât mai rapidă, mai clară și mai eficientă a dezvoltării și utilizării *programelor bazate pe inteligența artificială generativă* și a *modelelor lingvistice de mari dimensiuni* (LLM) aplicabile în industria de carte din Europa și România.

Solicitările ARTLIT și principiile pe care se bazează acestea au în vedere (1) respectarea drepturilor fundamentale ale omului, (2) respectarea originalității creației – obiect al dreptului de autor, (3) responsabilitatea în exercitarea profesiei, (4) obligația de transparență, (5) clauza de excludere în contracte, (6) dreptul la o remunerație echitabilă, (7) nesubvenționarea traducerilor realizate cu ajutorul IA.

- **14 martie 2025** – Discuție în cadrul emisiunii **Timpul prezent** la Radio România Cultural:

[Despre „o nouă etică a traducerii” în epoca lui Google Translate.](#)

Colegele noastre Justina Bandol și Simina Popa au răspuns întrebărilor realizatorilor emisiunii, Adela Greceanu și Matei Martin, despre o „etică a traducerii” care ține cont de inteligența artificială, noul actor din câmpul traducerilor literare. Ascultați interviul integral [aici](#).

- **4 aprilie 2025** - [Primul atelier](#) susținut în cadrul parteneriatului dintre FLLS și ARTLIT, intitulat [Surse și resurse în traducerea cărților de non-ficțiune](#) (la sediul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, Strada Pitar Moș nr. 7-13, București). Atelierul a prilejuit o întâlnire dinamică cu traducătoarea Iulia Dromereschi, care a împărtășit studenților din experiența sa multilingvistică, oferind la final un exercițiu practic în care s-a lucrat în grupuri pe text. Subiectele abordate au vizat detalii practice și teoretice, în cadrul unei discuții deosebit de utilă și interesantă pentru studenți.

- **8 mai 2025 - [ARHITECTI \(in\)VIZIBILI, curs de traducere literară](#)** susținut de colega noastră **Mirela Iacob**, traducătoare din limbile germană și engleză, în fața studenților de la Germanistică, la Universitatea de Vest din Timișoara. Evenimentul a făcut parte din seria TRANSLATIO dedicată studenților germaniști și tinerilor interesați de problematica traducerii literare.

Cuvântul introductiv a fost susținut de doamna conferențiar universitar dr. Karla Lupșan, prodecan al Facultății de Litere, Istorie, Filosofie și Teologie.

- **11 mai 2025 – ARTLIT s-a alăturat organizațiilor creatorilor europeni semnatare ale **Scrisorii deschise către miniștrii Culturii din statele membre ale UE**, pledând pentru necesitatea reglementării unui cadru etic, echitabil și transparent de utilizare a inteligenței artificiale (IA) în sectoarele culturale și creative.**

În mesajul introductiv adresat Ministerului Culturii din România, ARTLIT a subliniat riscurile concrete asociate cu utilizarea fără discernământ și în lipsa unor reglementări clare a sistemelor IA antrenate pe baza operelor protejate prin drepturi de autor, fără consimțământul autorilor și fără remunerarea cuvenită. De asemenea, am readus în atenție propunerea de modificare a *Codului de bune practici* aferent Legii UE privind IA, pentru protejarea valorilor europene fundamentale, inclusiv diversitatea culturală, libertatea artistică și drepturile morale ale autorilor. ARTLIT consideră esențial ca vocea creatorilor români și europeni să fie luată în seamă la nivel european. Impactul IA asupra muncii traducătorilor literari și potențialele pericole asociate au fost documentate în [comunicatul oficial al Asociației](#).

SCRISOARE DESCHISĂ
către miniștrii culturii din statele membre ale Uniunii Europene,
în anticiparea reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport (EYCS)
programată pe 12 – 13 mai 2025

Bruxelles, 6 mai 2025

Stimate doamne miniștri,
Stimați domni miniștri,

Vă adresăm prezenta scrisoare deschisă în numele unei coaliții de organizații care reprezintă vocea colectivă a sute de mii de scriitori, traducători, jurnaliști, artiști interpreți, compozitori, textieri, regizori de film, scenariști, artiști vizuali și lucrători culturali din sectoarele creative.

- **15 – 17 mai 2025 – participare la Adunarea Generală anuală a CEATL (Cracovia, Polonia)**, care a marcat debutul mandatului noului consiliu director: președinte Francesca Novajra (STRADE, Italia), secretar general Valérie Le Plouhinec (ATLF, Franța), trezorerier Miquel Cabal Guarro (AELC, Spania), secretar Simina Popa (ARTLIT, România), vicepreședinți Teodora Tzankova (BTU, Bulgaria) și Iztok Ilc (DSKP, Slovenia). Au fost validate candidaturile celor două membre noi - PEEMPIP, Asociația Panhelenică a Traducătorilor Profesioniști Absolvenți ai Universității Ioniene (Grecia), și LRS, Uniunea Scriitorilor din Letonia. În prezent, CEATL reunește 38 asociații de traducători literari din 30 țări.

În cadrul CEATL, ARTLIT este reprezentată prin Simina Popa și Elena Richard.

- **23 mai 2025** – Cel al doilea atelier din cadrul parteneriatului dintre FLLS și ARTLIT: [Referințe culturale și intertextualitate în traducerea literară](#), susținut de colega noastră Monica Manolachi.

Atelierul a provocat studenții la exerciții de traducere din limbile engleză și spaniolă în română, cu accent pe traducerea referințelor culturale și intertextualitate, fiind urmat de o sesiune de întrebări și răspunsuri despre profesia de traducător literar și rolul Asociației ARTLIT în peisajul literaturii traduse din România.

- **29 mai 2025** – masa rotundă **LiteraturIA și traducerIA: ce mai citim?** propusă de ARTLIT la Târgul Internațional de Carte BOOKFEST 2025. Invitați: Alexandra Rusu, Florin Iaru, Iulia Gorzo, Florin Chirculescu, Vlad Cristache, Alec Bălășescu. Moderator: Bogdan Ghiu. Discuția a abordat aspecte dintre cele mai diverse, de la prezentul și viitorul Literelor, provocările inteligenței artificiale, oportunitățile și temerile pe care le aduce cu sine aceasta, și până la practicile de scriere / traducere, și obiceiurile de lectură.

- **6 iunie 2025** – Atelierul #3 pentru studenții Facultății de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității București, intitulat [Cum traducem literatura francofonă astăzi? Identități și contexte](#), în cadrul parteneriatului ARTLIT – FLLS (Amfiteatrul MLK, etajul 1, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Str. Pitar Moș 7-13). Atelierul a fost susținut de Lucia Vișinescu și Mihaela Stănică, și a adus în discuție mizele traducerii literaturii francofone în contextul actual. Expunerea teoretică a fost urmată de o sesiune de întrebări și răspunsuri, în care cele două traducătoare au răspuns curiozității studenților, vorbind despre aspectele practice ale profesiei de traducător literar.

- **23 iunie 2025** - dezbateră „[Gândind prin limbă: mizele științelor sociale în traducere](#)“, un eveniment găzduit de Colegiul Noua Europă (Strada Plantelor nr. 21, București), organizat de Veronica LAZĂR (NEC Alumna) Facultatea de Filosofie, Universitatea din București, și colega noastră, traducătoarea Miruna VOICULESCU. Tema discuției a vizat rolul și locul traducerii în științele sociale, cu precădere în discipline precum sociologia și antropologia. Invitați: Ștefan BAGHIU, Iulian BOCAI, Roxana DINU, Bogdan GHIU, Alexandru NICOLAE, Maria RĂDAN-PAPASIMA, Paul SANDU, Cătălin STOICA, Ruxandra VIȘAN. Eveniment organizat în cadrul *The Group for Anthropological Research and Debates*, în parteneriat de promovare cu ARTLIT.

- **2 iulie 2025** – luare de poziție ARTLIT: [Traducători și redactori - pentru un dialog profesionist în finalizarea traducerilor literare](#).

Intervenția a fost prilejuită de cazul semnalat de traducătorul Paul Simula, readucând în atenție o practică editorială esențială, aceea a consultărilor redactorilor cu traducătorii în privința modificărilor operate ulterior predării traducerii. ARTLIT a oferit argumente care susțin această practică și a demontat câteva dintre miturile și falsele argumente cel mai des invocate în încercarea de justificare a eludării ei.

Traducători și redactori - pentru un dialog profesionist în finalizarea traducerilor literare

Data publicării: 2 iul 2025

Un caz semnalat recent de traducătorul Paul Simula reduce în atenție o practică editorială esențială, dar adesea omisă: consultarea traducătorului după intervențiile redactorului asupra traducerii predate.

Unul dintre pașii de lucru obligatorii într-o relație normală și profesionistă în branșa traducerii literare este revizuirea corecturilor efectuate de redactor împreună cu traducătorul. Acest pas este în multe cazuri respectat, dar, din păcate, încă există situații în practica editorială din România în care continuă să fie ignorat.

Considerăm că acest subiect trebuie rediscutat public, în beneficiul tuturor actorilor implicați în producția cărților traduse. Reluăm câteva argumente care susțin această practică și amintim unele motive des invocate pentru a justifica omiterea acesteia, pe care încercăm să le deslușim - și să le combatem - mai jos.

Predarea traducerii și procesul de revizuire

- **21 august 2025** – [prima întâlnire](#) din seria **Profesie: traducător literar și...** l-a adus în lumina reflectoarelor pe Liviu Ornea, matematician, profesor la Universitatea din București și cercetător la Institutul de Matematică al Academiei Române, eseist, traducător literar, iubitor de carte. Pe lângă articole de geometrie diferențială, o monografie de specialitate și cursuri universitare, Liviu Ornea a publicat eseuri și cronici de teatru, și a tradus literatură, istorie, filosofie și istoria matematicii din limbile franceză și italiană.

Proiectul întâlnirilor online *Profesie: Traducător literar și ...* a plecat de la ideea că traducătorii nu se pot întreține exclusiv din veniturile obținute din traducerea cărților, astfel că mulți dintre ei practică și o altă profesie. Sau mai multe.

ARTLIT și-a propus să abordeze subiectul în cadrul unor discuții libere, desfășurate online, cu acces gratuit pentru publicul larg, în care încercăm să aflăm ce împrumută traducătorii de la celelalte profesii ale lor și cum își împart timpul între activitățile pe care le desfășoară zi de zi.

- **10 septembrie 2025** - o nouă întâlnire din seria #„**Raftul traducătorului**”. Invitata acestei ediții a fost Dana Crăciun, care, pornind de la cel mai recent volum pe care l-a tradus, „Orbital” de Samantha Harvey, a dialogat cu Radu Pavel Gheo despre arta traducerii. Eveniment găzduit de Cărturești Mercy Timișoara și transmis live online pe contul de Facebook al Librăriilor Cărturești, în parteneriat de promovare cu ARTLIT.

- **26 – 30 septembrie 2025** - „**Drepturi de autor - surse de venit**“, dezbateri propuse de Asociația ARTLIT în programul **Festivalului Internațional al Drepturilor de Autor NOD**, Brașov.

În preajma **Zilei Internaționale a Traducătorilor** (sărbătorită anual pe 30 septembrie), discuția a abordat modalitățile în care pot fi exploatate drepturile de autor pentru operele scrise, cu accent pe traduceri literare, pe lângă

publicarea propriu-zisă a unei cărți sub formă de volum tipărit, precum și celelalte posibilități de suplimentare a veniturilor din drepturi de autor, prin cesiune sau activități conexe. Invitați: Marilena Iovu, Cristina Ștefan, Cătălina Bălan, Simina Popa. Moderator: Bogdan Ghiu. Înregistrarea discuției poate fi urmărită [aici](#).

În urma evenimentului, ARTLIT a rezumat ideile avansate, aducându-le în atenția traducătorilor literari și partenerilor din industria cărții, ca premise pentru o

discuție constructivă, în încercarea de a depăși blocajul discursurilor pesimiste. Contextul economic actual a făcut ca discuția despre optimizarea onorariilor încasate de traducătorii români (cele mai mici din Europa) – o discuție mai necesară ca oricând – să nu mai fie suficientă deja, impunându-se completarea veniturilor din exploatarea drepturilor de autor ale traducătorilor, în măsura în care instituțiile și operatorii economici utilizează opera, timpul, cunoștințele, abilitățile și / sau eforturile acestora și obțin astfel venituri. De la remunerația convenită pentru prelungirile de tiraj, reeditări, publicarea în format digital și / sau audio, eventualele adaptări pentru scenă / radio și până la drepturile gestionate colectiv, remunerarea echitabilă presupune raportarea la veniturile obținute de utilizatori din exploatarea operei traducătorilor. Citiți **comunicatul integral** [aici](#).

- **22-26 octombrie 2025** – participare la **FILIT 2025, Festivalul Internațional de Literatură și Traducere de la Iași.**

La această ediție, ARTLIT a participat prin colaborarea cu Proiectul CELA, în care este partener alături de FILIT / MNLR-Iași. Proiectul CELA, aflat în etapa de reprezentare în diverse festivaluri literare, a dat posibilitatea unor scriitori străini și traducătorilor români înscriși în program să participe la evenimentele FILIT.

Au fost organizate trei evenimente:

- Masa rotundă **Noi voci europene: scriitori și traducători**, întâlnire dedicată tandemurilor de scriitori străini și traducători români, găzduită la Casa FILIT (Piața Unirii din Iași).

Au urcat pe scenă scriitoarea slovenă Ajda Bračić și traducătorul Sergiu Lozinski, scriitoarea Corinne Heyrman (Țările de Jos / Belgia) și traducătoarea Mădălina Balea, precum și traducătoarele din neerlandeză Andreea Bălțeanu și Alexa Stoicescu. Dialogul a fost moderat de Doris Mironescu, și a evocat experiențele de colaborare dintre tinerii scriitori și traducători, cu accent pe posibilitățile de consultare cu un mentor, și oportunitățile de a cunoaște o comunitate literară extinsă.

- Întâlnirea informală ***Cafeneaua Traducătorilor***, organizată la Acaju (Str. Anastasie Fătu 2A, Iași) i-a adus în centrul atenției pe cei zece traducători literari din proiectul CELA: Mădălina Balea și Andreea Bălțeanu (neerlandeză), Jessica Bilcec (ucraineană), Ilinca Gângă (spaniolă), George Doru Ivan (italiană), Sergiu Lozinski (slovenă), Maria Andrei (bulgară), Aleksandra Petrov (sârbă), Andrei Săndulescu (cehă), Oana-Andreea Stoe (polonă). La întâlnire au participat și colegii noștri, Alexandra Ionel, Iulia

Dromereschi și Roxana Dreve.

Evenimentul a debutat cu un moment *In memoriam* evocând personalitatea și activitatea [traducătoarei și germanistei Mariana Bărbulescu](#), prezentat de Dragoș Carasevici, coordonatorul Bibliotecii Austria. Memoria colegei noastre Mariana Bărbulescu a fost omagiată și în cadrul evenimentului exclusiv care a avut loc pe 19 noiembrie 2025 la Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași.

○ **Dialogurile profesioniștilor cărții** (Sala de conferințe a Casei Muzeelor Iași), o întâlnire profesională între manageri culturali, editori și librari: Lidia Bodea (Humanitas), Mihaela Danga (New Europe College), Elena Diaconu (Librăria Kyralina), Andreea Focșăneanu (Simona Kessler & Assoc.), Alexandra Ionel (Casa Cărții de Știință), Kim van Kaam (Wintertuin, Nijmegen), Victoria Matiușa (Agenția Literară Ovo, Kiev), Lyla Messad (Institutul Francez București), Simona Modreanu (Editura Junimea), Tanja Pete (Fundatia Ch, Berna), Marie Prudhomme (Presses de la Cité, Paris), Anna Rembowska (Institutul „Adam Mickiewicz”, Varșovia), Peter Sragher (FITRALIT), Adrian Șerban (Polirrom), Frank Tazelaar (Wintertuin, Nijmegen). Întâlnirea a fost moderată de Simina Popa (ARTLIT). În cadrul FILIT, ARTLIT încearcă să angreneze în dialog comunitatea de traducători din Iași, slab reprezentată în Asociație, prin comunicări și schimb de informații cu traducători literari profesori la UAIC.

- **30 octombrie 2025** – încheierea perioadei de consultări publice (inițiată pe 14.08.2025) cu privire la [proiectul de ordonanță](#) pentru **modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe**. Ministerul Culturii a lansat în dezbatere publică proiectul de actualizare a legii dreptului de autor, vizând **transpunerea completă a Directivei 2006/115/CE privind dreptul de împrumut public** în legislația românească, precum și înglobarea în structurile sale a Oficiului Român pentru Drepturi de Autor (ORDA), pentru o mai mare eficiență administrativă și reducerea birocrăției, precum și pentru asigurarea unei administrări coerente a politicilor din domeniul drepturilor de autor. Inițiativa urmărește adaptarea legislației privind drepturile de autor, revizuirea propusă urmând să restabilească unitatea reglementării, prin armonizare cu standardele europene, ca răspuns la nevoile reale ale creatorilor și utilizatorilor de conținut cultural.

ARTLIT urmărește evoluția legislativă, pentru ca, în baza consultărilor cu cele mai mari societăți de gestiune colectivă a drepturilor de autor din domeniul operelor scrise, CopyRo și OperaScrisă.ro, să își țină la curent membrii cu informații relevante. Dacă modificarea legii prin OUG va fi adoptată, operele scrise împrumutate prin intermediul bibliotecilor publice vor aduce venituri suplimentare autorilor, gestionate prin intermediul societăților de gestiune colectivă.

- **4 noiembrie 2025** – A doua **întâlnire online** în cadrul parteneriatului inițiat anul trecut între ARTLIT și Institutul de lingvistică al Academiei Române, *Iorgu Iordan – Al. Rosetti*. Parte a programului de perfecționare profesională a traducătorilor membri ai Asociației, atelierul a fost susținut de Cristiana Arangelovici, cercetătoare în cadrul Institutului și coautoare a

PROIECTE PENTRU CARE TERMENUL DE PRIMIRE SUGESTII A EXPIRAT

(termen consultare publică expirat): Proiectului de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, precum și privind unele măsuri de reorganizare a unor autorități publice din domeniul culturii.

numeroase lucrări lexicografice de referință. Anul acesta invitația de participare a fost extinsă și către redactorii din editurile membre ale Asociației Editorilor din România. Au fost abordate noutățile din cele mai recente publicații ale Institutului, și au fost analizate cele mai frecvente greșeli de scriere, pronunțare, gramatică, sau punctuație.

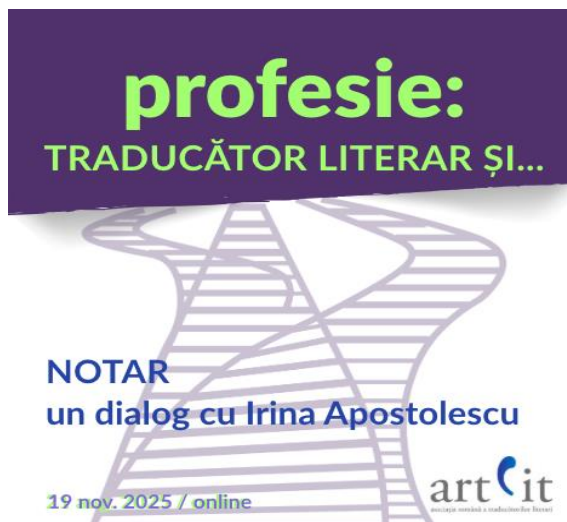
- **14 noiembrie 2025** – Atelier #3 pentru studenți **„Ficțiunea istorică. Particularități de traducere”** (Amfiteatrul MLK, etajul 1, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine din cadrul Universității București, Strada Pitar Moș nr. 7-13), în cadrul parteneriatului ARTLIT-FLLS.

Susținut de colega noastră Loredana Voicilă, atelierul a abordat aspecte ținând de natura duală a traducătorului literar, aflat la granița dintre cercetare și creație, care trebuie să țină seama de particularitățile ficțiunii istorice, asigurând echilibrul între acuratețea documentară și vocea literară, pentru redarea optimă a atmosferei de epocă și a limbajului. S-au adus în discuție eforturile de documentare, necesitatea apelării la lexicoanele specializate de vestimentație și giuvaiergerie, modalități de redare a culorii locale, cu exemple concrete din cărțile traduse și exerciții practice. Expunerea a fost urmată de o sesiune de întrebări și răspunsuri despre profesia de traducător literar.

- **19 noiembrie 2025** – a doua ediție din seria **Profesie: traducător literar și...**, o întâlnire online cu Irina Apostolescu, traducătoare literară, jurist și notar.

Irina a vorbit despre felul în care se îmbină și se susțin activitățile cotidiene specifice meseriei de notar și activității de traducere a cărților, povestind despre provocările și beneficiile pe care le-a avut de-a lungul carierei, și arătând în ce fel gândirea juridică – precisă, logică, structurată – contribuie la procesul de traducere literară. Au fost abordate diverse aspecte practice, de la alegerea proiectelor de traducere, și până la colaborarea cu editurile în termeni de negocieri, condiții contractuale, valorificarea drepturilor de autor. De asemenea, publicul a profitat de experiența Irinei pentru a afla ce competențe complementare (juridice, economice, digitale) ar trebui să dezvolte un traducător literar în ziua de astăzi.

- **17 – 21 noiembrie 2025** – trei întâlniri inedite din seria **#Raftul traducătorului**, în cadrul proiectului **Cărturești – Mișcarea pentru lectură**, în parteneriat cu ARTLIT, care a contribuit cu listele de traducători membri ai Asociației din orașele în care s-a desfășurat proiectul:
 - **Sibiu, 17 noiembrie**, Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. Invitați: Cătălina Stanislav și Alex Văsieș. Moderatoare: Krista Szöcs
 - **Cluj, 17 noiembrie**, Sala Popovici a Facultății de Litere din Universitatea Babeș-Bolyai. Invitați: Rareș Moldovan și Roxana Dreve. Moderatoare: Alexandra Ionel.
 - **București, 21 noiembrie**, sala de lectură a Bibliotecii Facultății de Litere a Universității București. Invitate: Luminița Munteanu și Diana Yüksel. Moderator: Paul Simula
 - **Oradea, 21 noiembrie**, Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai”. Invitați: Mircea Pricăjan și Mihók Tamás. Moderatoare: Anca Zaharia.
- **6 decembrie 2025, ora 15.00** – **întâlnire ARTLIT** în cadrul GAUDEAMUS 2025 (Pavilionul B2, Romexpo, București).

Ediția de anul acesta a târgului de carte s-a desfășurat în paralel și online, pe website-ul www.gaudeamus.ro. La final de an, ARTLIT a invitat la o reuniune informală traducătorii literari membri ai Asociației și nemembri, pentru a face schimb de experiență și de idei, de preocupări și speranțe de viitor. Moderator: Bogdan GHIU.

- **12 decembrie 2025** - Atelier #4 pentru studenți, în **colaborare cu Facultatea de Limbi și Literaturi Străine** a Universității București: cel de-al patrulea atelier a fost dedicat traducerii literaturii pentru copii, susținut de **Valentina Georgescu**, cu tema „**Dincolo de poveste. Provocări și strategii când traduci literatură pentru copii**”, ilustrat cu exemple din cărți traduse din limba germană și engleză. Ca de obicei, prezentarea a fost urmată de o sesiune de Q&A despre profesia de traducător literar. În cadrul întâlnirii, studenții au avut ocazia să reflecteze asupra importanței creativității și simțului ludic, înțelegerii psihologiei copilului și adaptării discursului la nivelul de vârstă al cititorilor – mize fundamentale în traducerea de literatură pentru copii. De asemenea, au fost amintite și alte aspect importante, precum reverența acordată intenției autorului, rigoarea și atenția la detalii, sensibilitatea culturală, și entuziasmul real pentru universul copilăriei, fără de care traducerile ar fi lipsite de autenticitate și nu ar transmite emoție cititorilor.

- **13 decembrie 2025** - două ateliere pentru traducătorii literari membri ARTLIT (Seneca Anticafă, Str. Arh. Ion Mincu, București):

- **Cum traducem negocierea?**, susținut de Mirela Iacob.

Pentru un traducător, unul dintre cele mai inconfortabile momente este negocierea onorariului convenit pentru munca de creație depusă în realizarea unei traduceri literare. Lipsa informației, teama de refuz sau pur și simplu jena de a vorbi despre bani sunt doar câțiva dintre factorii care ne blochează. Au fost subliniate elementele relevante cu privire la negocierea contractelor de editare, și diverse aspecte ținând de partea invizibilă a profesiei de traducător literar: cum formulăm solicitările, cum stabilim limite lucide, cum ne conștientizăm valoarea, ce strategii și argumente folosim, la ce rezultate ne putem aștepta.

- **Echilibru emoțional la lucru și acasă**, susținut de psihologul Adrian Franțeș.

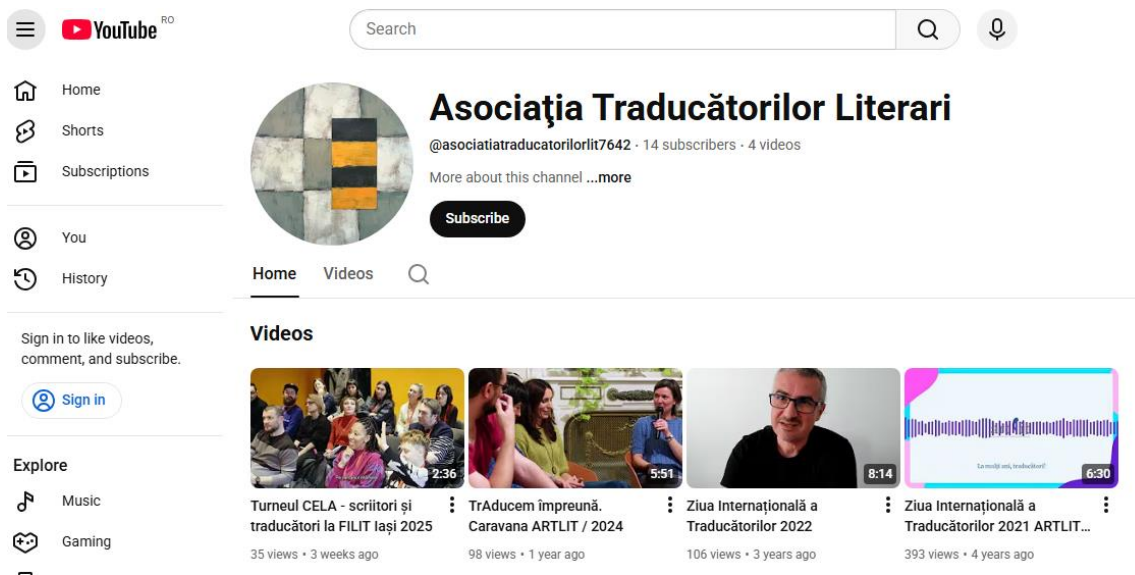
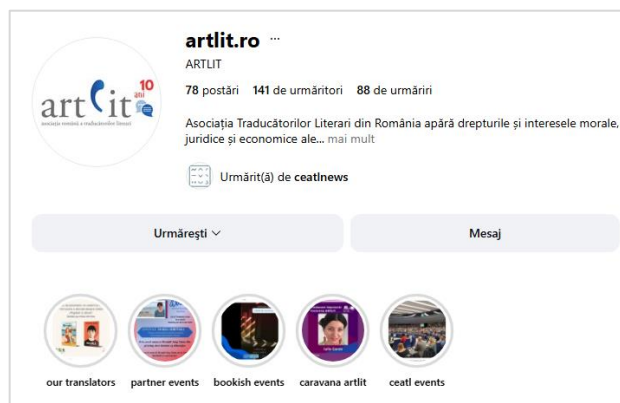
Atelierul a abordat teme precum gestionarea stresului în profesiile solitare cum este și traducerea literară, explorarea barierelor interioare și modalități practice de descoperire și depășire a acestora, căi de atingere a potențialului maxim și bunăstării emoționale, autoconștientizare și dezvoltarea inteligenței emoționale, negocierea între creativitate și ritmul de lucru, luarea deciziilor optime pentru obținerea clarității, împlinirii și echilibrului profesional și personal.

- Pe parcursul anului 2025, prezența ARTLIT în mediul online s-a bazat preponderent pe comunicările găzduite pe pagina de Facebook a Asociației, și pe actualizările periodice ale paginii de internet www.artlit.ro. În 2025 **audiența paginii de FaceBook a crescut constant**, depășind 2800 de urmăritori la finalul anului. Coordonatoare: Miruna Ioana Voiculescu.

Mai mult de jumătate dintre următorii paginii (57%) fac parte din categoria 35–54 ani, un public matur, care apreciază stilul profesionist al comunicărilor, cu accent pe aspectele practice ale profesiei, evenimente din comunitatea traducătorilor literari, și provocări specifice domeniului. Segmentul de vârstă 18–24 ani este mai slab reprezentat, semn că nu ajungem să comunicăm eficient cu colegii mai tineri, care ratează ocazia de a afla despre impactul Asociației în viața traducătorilor profesioniști, cel mai probabil o consecință a faptului că în comunicare ne-am axat mai mult pe conținutul factual și informațional, și mai puțin pe mesaje interactive și ancore vizuale (foto și video/reels).

Inaugurate în anii anteriori, [Canalul de YouTube](#) și [profilul de Instagram](#) ale Asociației au deocamdată un randament limitat, lipsa voluntarilor care să asigure conținut relevant și postări constante reprezentând principala piedică în exploatarea potențialului de promovare al acestora.

art it
asociația română a traducătorilor literari

Președinte: Bogdan GHIU
Vicepreședinte: Ionela CHIRILĂ
Secretar: Claudia POPA
Trezorier: Simina POPA
Cenzor: Elena RICHARD

www.artlit.ro

© ARTLIT 2025

artlit@artlit.ro